

SEROCKI MIEJSCOWNIK

KRAJOZNAWCZO – TURYSTYCZNY PRZEWODNIK PO GMINIE

Stanisławowo
Ludwinowo Dębskie
Ludwinowo Zegrzyńskie
Zalesie Borowe Marynino
Swiecienica Izbica
SEROCK
Wola Kiełpińska
Kania Polska
Gąsiorowo
Kania Nowa
Nowa Wieś
Stasi Las
Zabłocie
Karolino
Wola Smolana
Jadwisin
Dębniński Suty
Borowa Góra
Bolesławowo
Jachranka
Cupel Szadki
Dosin Dębe
Skubianka
Wierzbitca
Łacha

Odcinek 50 - SEROCK

Bruk na Rynku

Począwszy od średniowiecza tradycyjnym centrum polskiego miasta był rynek. Lokacja miasta na prawie niemieckim wiązała się z wytyczeniem prostokątnego rynku i sieci ulic. Rynek pełnił nie tylko funkcje handlowe, jako miejsce targów i jarmarków, ale też odgrywał ważną rolę jako przestrzeń publiczna. To na nim najczęściej stał ratusz, siedziba władz miasta i miejsce sądów oraz tu odbywała się większość różnych uroczystości i zgromadzeń. Starano się więc zadbać o pewną wygodę osób korzystających z tej przestrzeni, utwardzając jej nawierzchnię. Najbardziej popularną formą było brukowanie, najczęściej przy wykorzystaniu polnych kamieni, chociaż czasem bywały też nawierzchnie z drewna.

Rynek w połowie lat 70-tych.

Rozpoczęte w październiku prace remontowe nawierzchni serockiego Rynku, prowadzone pod nadzorem konserwatora zabytków, są okazją do przypomnienia historii tego znanego bruku, pamiętając o tym, że miasto zostało lokowane na początku XV wieku.

Prawdopodobnie pierwszy bruk na Rynku położono w XVI w., którego ślady się nie zachowały. W związku z planowaną budową ratusza w latach 1993-1994 były prowadzone na terenie Rynku archeologiczne prace wykopaliskowe. We wschodniej części Rynku wykonano 18 wykopów o powierzchni 240 m kwadratowych. Po zdjęciu bruku

odkryte zostały m.in. fragmenty starszego bruku, którego funkcjonowanie dzięki znalezionym monetom można datować na okres od II połowy XVII w. (moneta z czasów króla Jana Kazimierza), do końca XVIII w. (grosz pruski z 1797 r. króla Fryderyka Wilhelma II).

Bruk z następnej epoki został rozebrany w połowie XIX w., a kamienie użyto ponownie.

Był on świadkiem wielu różnych parad i uroczystości wojskowych w epoce napoleońskiej i Królestwa Polskiego. Znamy np. opis uroczystych obchodów urodzin cesarza Napoleona, zorganizowanych w 1810 r. na rozkaz dowódcy

serockiej twierdzy płk Hilarego Krasieńskiego. Rano na rynku stanęły trzy bataliony 16 pułku piechoty formując trzy linie szyku bojowego, zaś dwie kompanie jako asysta mszy przy i w kościele. Po mszy, w której wzięli udział dowódcy, oficerowie, władze cywilne miasta i twierdzy, po salwach armatnich i przemówieniach, miała miejsce godzinna parada wojskowa całego pułku. W zastępstwie nieobecnego płk Konstantego Czartoryskiego prowadził ją mjr Ignacy Bolesta, kawaler Legii Honorowej, były żołnierz Legionów gen. Dąbrowskiego. Święto kończył uroczysty obiad wydany przez komendanta twierdzy.

Rynek w połowie lat 70-tych.

Bruk, który dotrwał do naszych czasów na niemal połowie Rynku został położony dopiero w latach 1848-1849. Przyjmowane dotąd datowanie na lata 1846-1848 np. przez prof. Zagrodzkiego należy więc skorygować. Już w 1842 r. Rząd Gubernialny Płocki uznał potrzebę wybrukowania Rynku oraz ulic: Zakroczymskiej (obecnie T. Kościuszki), Na-

z władzami zawarł w Płocku 15 maja 1848 r. w imieniu Tykocinera jego pełnomocnik Moszek Lejb Mejlzer. Prace miały być wykonane w ciągu 9 miesięcy. Określono wielkość kamieni, które miały być nie mniejsze niż 5 cali i nie większe niż 9 cali, a piasek do podsypki miał być czysty bez domieszki gliny.

Remont Rynku - 2015 r.

sielskiej (obecnie 11 Listopada), Farnej i Zdrojowej (obecnie J. Poniatowskiego), wyceniając roboty na sumę 5522 rubli i 7 i pół kopiejki. W 1847 r. obniżono tę cenę 5002 rubli, ale ostatecznie przetarg rozstrzygnięto 6 marca 1848 r. (zrezygnowano z ulicy Zdrojowej). Wygrał go żydowski przedsiębiorca Chaim Tykociner z sumą 3699 rubli. Kontrakt

W protokole z 2 listopada 1849 r. stwierdzono zakończenie prac, ale zaczęły się problemy z rozliczeniem kosztów i niedoróbek. Zastrzeżenia dotyczyły nie rozliczenia użycia kamieni ze starego bruku, wykorzystania kamieni zebranych do remontu Traktu Petersburskiego oraz użycia kamieni nie wymiarowych. Część bruku we wschodniej

kilkadziesiąt lat rynek ożywiał się jedynie w dni targowe, a duża jego część porastała trawą, na której pasły się czasem gęsi i świnie.

Wybudowanie w 1997 r. Ratusza, przywróciło Rynkowi funkcję centrum miasta i ożywiło działalność handlową.

Sławomir Jakubczak

